

Γεωγραφίες της Ιστορίας

Διασυνδέσεις
Κινητικότητες
Ιδέες

19-21 Σεπτεμβρίου 2025
Πάντειο Πανεπιστήμιο

Συνδιοργάνωση:

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας
Department of Political Science and History

Αμφιθέατρο «Σάκης Καράγιωργας II»

15:00-15:30

Χαιρετισμοί

Χριστίνα Κουλούρη, Πρύτανης Παντείου Πανεπιστημίου
Πολυμέρης Βόγλης, Πρόεδρος Ελληνικής Ένωσης Ιστορικών

15:30-17:00

1η συνεδρία

Δημιουργώντας το χώρο

Δημήτρης Κουσουρής, «Αρχιπέλαγος», «Άσπρη Θάλασσα», «Αιγαίο»: ο νησιωτικός χώρος και οι ονομασίες του κατά τον ύστερο 18ο και πρώιμο 19ο αιώνα

Νίκος Σιγάλας, *Η δημιουργία του Πόντου: η παραγωγή μιας νέας γεωγραφική, πολιτισμικής και πολιτικής ενότητας με εφιαλτήριο την αρχαία γεωγραφία, 19ος – 20ός αιώνας*

Λεωνίδας Εμπειρίκος, Παρασκευάς Ματάλας, *Μακεδονία-Παλαιστίνη: η συγκρότηση δύο γεωγραφικών/πολιτικών εννοιών ως αντικειμένων διαμάχης*

Συντονισμός: Ελευθερία Ζέη

17:00-18:50

2η συνεδρία

Γεωγραφία και χώρος στην κλασική Αρχαιότητα

Βύρων Αντωνιάδης, *Ιστορική γεωγραφία εναντίον «πραγματικότητας», ή αλλιώς, ο Ψευδο-Σκύλαξ, ο Στράβων, τα στάδια και τα μίλια*

Τριαντάφυλλος Ζαχαράκης, *Η διαίρεση του χώρου στα ελληνικά ομοσπονδιακά κράτη (Κοινά)*

Κυριάκος Κυρούσης, «Πάμε Κύδραρα;». Μια περιήγηση στην κοιλάδα του Μαιάνδρου Ποταμού από την Λυδική στην Ελληνιστική Περίοδο

Απόστολος Παπιομίτογλου, *Ενώνοντας τον χώρο. Η γεωγραφία της κινητικότητας των πολεμαϊκών αξιωματούχων στο Αιγαίο και τη Μεσόγειο*

Συντονισμός: Σοφία Ανεζίρη

18:50-19:10

Διάλειμμα

19:10-21:00

3η συνεδρία

Κινητικότητες: θεωρίες και αφηγήσεις

Όλγα Λαφαζάνη, *Ιστορίες της γεωγραφικής σκέψης γύρω από την έννοια των συνόρων*

Ιωάννα Λαλιώτου, *Κινητικότητα, ανθρωπισμός και φυλετική σκέψη στα μέσα του 20ού αιώνα: μετατοπίσεις και συνέχειες*

Λουκία Ευθυμίου, *Επιστημονικές γεωγραφίες: οι έδρες ξένων φιλολογιών στο ΕΚΠΑ ως διπλωματικός και πολιτισμικός κόμβος (1837-1982)*

Κωνσταντίνα Τορτομάνη, *Θεωρίες περί ετερότητας της Νοτιοανατολικής Ευρώπης στις βρετανικές ταξιδιωτικές αφηγήσεις του μακρύ 19ου αιώνα: οριενταλισμός, βαλκανισμός ή κάτι άλλο;*

Συντονισμός: Γιάννης Στογιαννίδης

ΣΑΒΒΑΤΟ 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Αμφιθέατρο «Σάκης Καράγιωργας II»

10:00-11:30

4η συνεδρία

Η τοπική κλίμακα

Άννα Κορνέεβα, *Αναζητώντας το Χαμένο Παρελθόν: μεταναστεύσεις, εγκατάλειψη και προφορική ιστορία στα Καστανοχώρια Καστοριάς*

Νικόλαος Κεφαλάς, *Η ομοιοτοπική ταυτότητα στον αστικό χώρο μέσα από τους συλλόγους Μανιατών στον Πειραιά (1900-1940)*

Μαρία Βιγλιράκη, *Όταν οι χάρτες μιλούν: γενεαλογίες, διαδρομές και μνήμες από την Κάσο στον πλανήτη*

Συντονισμός: Λάμπρος Μπαλτσιώτης

Αμφιθέατρο 2

10:00-11:30

5η συνεδρία

Ταυτότητες εν κινήσει

Γιώργος Πλακωτός, *Ταξίδι και γεωγραφική οικειότητα στο έργο ενός συγγραφέα από την Κέρκυρα του 16ου αιώνα: Οι Αποδημίοι του Νίκανδρου Νούκιου*

Θεόδωρος Τζανάτος, *Kosta veled-i Nikola: κινητικότητες Ρωμηών στη Κωνσταντινούπολη του 19ου αιώνα με βάση τα οθωμανικά απογραφικά κατάστιχα*

Αντώνης Νάσης, *Μεταξύ Αυτοκρατορίας και Έθνους-κράτους. Ο ύστερος 19ος αιώνας μέσα από τη διανοκρατορική διαδρομή ενός Κρητικού Οθωμανού Νεότουρκου. Η περίπτωση του Χουσεΐν Νεσιμί (1868-1915)*

Συντονισμός: Κωνσταντίνος Ηροδότου

Αμφιθέατρο «Σάκης Καραγιωργας II»

11:30-13:20

6η συνεδρία

Τα ρευστά όρια της θρησκευτικότητας

Θανάσης Σωτηρίου, *Μεταβαλλόμενες γεωγραφίες εξουσίας και πίστης: τοπικές ελίτ και τουρκικά εμιράτα στη δυτική Μικρά Ασία του 13ου και 14ου αιώνα*

Hervé Georgelin, *Στα αποσιωπημένα περιθώρια του millet-i Rûm. Ο σταδιακός, αμφισβητούμενος εξελληνισμός χριστιανικών πληθυσμών*

Κώστας Σερπέζης, *Επανεισάγοντας τον χριστιανισμό σε χριστιανούς: οι πρώτες επαφές Αμερικανών προτεσταντών μισιονάριων με ελληνορθόδοξους στον Ελλαδικό χώρο (1820-1833)*

Κώστας Πολύζος, *Ο χώρος ως θρησκευτικός καθορισμός. Ποιμένες, ληστές και Εκκλησία της Ελλάδος κατά τον 19ο αιώνα*

Συντονισμός: Τόνια Κιουσοπούλου

Αμφιθέατρο 2

11:30-13:20

7η συνεδρία

Επανάσταση, χώρος και ταυτότητες

Ελένη Γκαρά, *Τούρκοι, Έλληνες, Αλβανοί και οι εξεγέρσεις του Διονυσίου Φιλοσόφου (1600 και 1611)*

Βαγγέλης Σαράφης, *Νησιά του Αιγαίου και 1821: τα ρευστά όρια μιας «εν επανάστασει» επικράτειας*

Θάνος Αγγελίδης, *Οι διευρυμένες γεωγραφίες της επανάστασης στη σκέψη του Σπυρίδωνα Τρικούπη*

Σοφία Πίλουρη, *Ένας καθρέφτης στον Ατλαντικό: Η «El Argos de Buenos Aires» και η σύνδεση της Ελληνικής με τις Λατινοαμερικανικές Επανάστασεις μέσω του Τύπου*

Συντονισμός: Ηλίας Κολοβός

13:20-15:00

Διάλειμμα

Αμφιθέατρο «Σάκης Καραγιωργας II»

15:00-16:30

8η συνεδρία

Τεχνικά έργα και νέες γεωγραφίες

Φωτεινή Ασημακοπούλου, **Κωνσταντίνος Χατζής**, *Εθνικά κράτη και διεθνής τεχνογνωσία. Οι μηχανικοί του σώματος των Ponts et Chaussées και η δράση τους στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα*

Τέλης Τύμπας, *Από τις ανοιχτές γεωγραφίες της πολιτικής ιστορίας στις καθοριστικά αδιαφανείς της ιστορίας της τεχνολογίας: δίκτυα και σύνορα στα σχέδια και τα έργα των Ελλήνων μηχανικών, από τον σιδηρόδρομο μέχρι την τηλεόραση*

Γιώργος Βλάχος, *«Μακεδονική Ολλανδία» και αδάμαστες γεωγραφίες: Κράτος και τεχνικά έργα για τον έλεγχο της κεντρικής Μακεδονίας, 1913-1938*

Συντονισμός: Κώστας Ταμπάκης

Αμφιθέατρο 2

15:00-16:30

9η συνεδρία

Μεταναστεύσεις και αυτοκρατορίες

Δημήτρης Β. Πρεβεζιάνος, *Άνθρωποι και προϊόντα εν κινήσει στη βενετοοθωμανική μεθόριο του Ιονίου (β' μισό 17ου αι.)*

Κωνσταντίνα Ανδριανοπούλου, *Από πόλος έλξης σε σημείο φυγής: Μεταναστευτικά ρεύματα προς και από την Κωνσταντινούπολη στις αρχές του 20ού αιώνα*

Λήδα-Μαρία Δώδου, *Μετανάστευση Θεσσαλονικέων Εβραίων στην Αψβουργική Αυτοκρατορία, 1867-1918. Πλαίσιο και χαρακτηριστικά*

Συντονισμός: Νίκη Διαλέτη

Αμφιθέατρο «Σάκης Καράγιωργας II»

16:30-18:00

10η συνεδρία

Δρόμοι και συνδέσεις του χώρου

Βασίλης Μανουσάκης, *Λαθρεμπορικά δίκτυα στην κατοχική Ελλάδα (1941-1944)*

Ηλίας Καφάογλου, *Προορισμοί, δίκτυα, ταυτότητες: η χαρτογραφική παρέμβαση της ΕΛΠΑ, 1926-1960*

Αλεξία-Σοφία Παπαζαφειροπούλου, *Η γεωγραφία του «εκσυγχρονισμού»: ο ανταγωνισμός αυτοκίνησης και σιδηροδρόμου και η ανακατασκευή της ελληνικής επικράτειας κατά την περίοδο 1950-1970*

Συντονισμός: Χρήστος Τριανταφύλλου

Αμφιθέατρο 2

16:30-18:00

11η συνεδρία

Μεταναστεύσεις και παλιννοστήσεις

Ευαγγελία Δουρίδα, *Προβλήματα επανένταξης στην ελληνική κοινωνία των Ελλήνων εργατών που παλιννόστησαν από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας τις δεκαετίες του 1970 και του 1980*

Γιώτα Τουργέλη, *Γεωγραφίες της ελληνικής μετανάστευσης στον 20ό αιώνα. Οι διεθνικές αγροτικές κοινότητες της Πελοποννήσου και της Μακεδονίας*

Γιάννης Παπαδόπουλος, *Τροπικός παράδεισος ή πράσινη κόλαση: η Βραζιλία ως μεταναστευτικός προορισμός στον δημόσιο λόγο κατά τη μεταπολεμική περίοδο*

Συντονισμός: Λίνα Βεντούρα

18:00-18:10

Διάλειμμα

Αμφιθέατρο «Σάκης Καράγιωργας II»

18:10-19:40

12η συνεδρία

Σύνορα και κρατικός έλεγχος

Νικόλας Μανιτάκης, *Προς ένα κρατικό έλεγχο της κινητικότητας: από την «άδεια αποδημίας» στο διαβατήριο (1910-1940)*

Παναγιώτης Μηλιώνης, *Η ιστορική αναδρομή του διαχωρισμού στην Κύπρο και η πορεία της μετασυγκρουσιακής συνθήκης έως σήμερα: τα οδοφράγματα από πρόβλημα μετατρέπονται σε μέρος της λύσης*

Χρύσα Κουλιάκη, *Πολιτικές ενσωμάτωσης στην Κατεχόμενη Ροδόπη (1941-1944): Γυναικεία Πορνεία και Βιοπολιτική*

Συντονισμός: Δέσπω Κριτσωτάκη

Αμφιθέατρο 2

18:10-19:40

13η συνεδρία

Προσφυγικές μετακινήσεις: συνέχειες και ασυνέχειες

Κυριακή Παπαθανασοπούλου, Ελένη Κατρίνη, *Η Νίκαια ως ένας τόπος αλληπάλληλων μετακινήσεων και η ανάδυση της μνήμης και των ταυτοτήτων*

Έλενα Μπουλετή, *Κυπριακές κοινότητες της Διασποράς στη Μ. Βρετανία πριν και μετά το 1974: η εισβολή ως σημείο καμπής στην κυπριακή προσφυγιά και μετανάστευση*

Αιμιλία Σαλβάνου, *Γεωγραφίες μεθοριακότητας: πρόσφυγες και μετανάστες στην Ελλάδα του 21ου αιώνα*

Συντονισμός: Ελένη Κυραμαργιού

Αμφιθέατρο «Σάκης Καραγιωργας II»**10:00-11:50****14η συνεδρία****Εκδοχές πολιτιστικής διπλωματίας**

Παναγιώτης Καραγκούνης, *Ανθρωπιστική βοήθεια και πολιτιστική διπλωματία στην ψυχροπολεμική Ελλάδα: η περίπτωση του ΟΗΕ και η διεθνής της διάσταση, 1946-1955*

Τζένη Λιαλιούτη, *Ο αμερικανικός ορίζοντας: πρότυπα και προσδοκίες των μεταπολεμικών ελίτ μέσα από το παράδειγμα του Γιάγκου Πεσμαζόγλου*

Γιώργος Σκαμαντζούρας, *Γέφυρες μέσα από τις Διεθνείς Εκθέσεις: η Ελλάδα συναντά τη διασπορά*

Λουκάς Φρέρης, *Διαμορφώνοντας δίκτυα πυρηνικής διπλωματίας: ο ΔΟΑΕ στην Ελλάδα τις δεκαετίες 1950-1960*

Συντονισμός: Δανάη Καρυδάκη**Αμφιθέατρο 2****10:00-11:50****15η συνεδρία****Ανατολή και Δύση**

Αλεξάνδρα Σφοίνη, *Εννοιολογήσεις της Δύσης και της Ανατολής στη διαχρονία (15ος – αρχές 19ου αιώνα). Συνέχειες και τομές*

Διονύσης Μουρελάτος, *Η ιστοριογραφία της βυζαντινής τέχνης μεταξύ Ανατολής και Δύσης*

Ελεονώρα Ναξίδου, *Μεταξύ Δύσης και Ανατολής: η Ευρώπη και τα Βαλκάνια*

Πέτρος Κώρης, *«Hier ist Europa» (?): μια ελληνογερμανική γεωγραφική και πολιτισμική αντιπαράθεση για την Ανατολή και τη Δύση στον Μεσοπόλεμο (1919-1933)*

Συντονισμός: Χριστίνα Κωνσταντακοπούλου**11:50-12:10****Διάλειμμα****Αμφιθέατρο «Σάκης Καραγιωργας II»****12:10-13:20****16η συνεδρία****Διεκδικήσεις και επεκτατισμός**

Έφη Δοροβίτσα, *Χτίζοντας γέφυρες με το θαλασσογραφικό της παρελθόν; Υδρογραφικές δραστηριότητες στην Ελλάδα, 1900-1934*

Τάσος Κωστόπουλος, *Μεταξύ Ιστορίας, γεωπολιτικής και Lebensraum: η ιδεατή Ελλάδα των “εθνικών διεκδικήσεων” της δεκαετίας του 1940*

Αλέξανδρος Λάμπρου, *Μεταξύ διασπορικών κοινοτήτων και αποικιακού εποικισμού: η εξόριστη ελληνική κυβέρνηση και οι πρόσφυγες από την Ελλάδα στη Μέση Ανατολή και Αφρική (1941-1945)*

Συντονισμός: Άγγελος Νταλαχάνης**Αμφιθέατρο 2****12:10-13:20****17η συνεδρία****Ελληνισμός και Ανατολή στην ύστερη Αρχαιότητα και το Βυζάντιο**

Χρήστος Αριστόπουλος, *Αδριάνειο Πανελλήνιο και το «Ανατολικό Σύνορο του Ελληνισμού»*

Αφροδίτη Καμάρα, *Μητροκωμίες, Εποίκια, Χωρία: Η εξέλιξη των οικισμών στην Αντιοχηνή και οι «Νεκρές Πόλεις»*

Μάριος Αθανασόπουλος, *Χώρος και πολεμικές αναμετρήσεις στον Δούκα και τον Σουν Τζου*

Συντονισμός: Νίκος Γιαννακόπουλος

13:20-14:20

Συμπεράσματα:

Π. Βόγλης, Ε. Ζέη, Τ. Κιουσοπούλου, Χ. Κωνσταντακοπούλου, Α. Μπαλτσιώτης, Α. Νταλαχάνης

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ/-ΟΥΣΕΣ

- Αγγελίδης Θάνος (Πάντειο Πανεπιστήμιο)
- Αθανασόπουλος Μάριος (Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου)
- Ανδριανοπούλου Κωνσταντίνα (Πάντειο Πανεπιστήμιο)
- Ανεζήρη Σοφία (ΕΚΠΑ)
- Αντωνιάδης Βύρων (Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών)
- Αριστόπουλος Χρήστος (Πανεπιστήμιο Κύπρου)
- Ασημακοπούλου Φωτεινή (ΕΚΠΑ)
- Βεντούρα Λίνα (Πάντειο Πανεπιστήμιο)
- Βιγλιράκη Μαρία (Ιόνιο Πανεπιστήμιο/Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας)
- Βλάχος Γιώργος (Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών)
- Βόγλης Πολυμέρης (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)
- Γιαννακόπουλος Νίκος (ΕΚΠΑ)
- Γκαρά Ελένη (Πανεπιστήμιο Αιγαίου)
- Διαλέτη Νίκη (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)
- Δοροβίτσα Έφη (Πανεπιστήμιο Σεβίλλης)
- Δουρίδα Ευαγγελία (ΕΚΠΑ)
- Δώδου Μαρία-Λήδα (Πανεπιστήμιο Βιέννης)
- Εμπειρικός Λεωνίδας (ανεξάρτητος ερευνητής)
- Ευθυμίου Λουκία (ΕΚΠΑ)
- Ζαχαράκης Τριαντάφυλλος (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων)
- Ζέη Ελευθερία (Πανεπιστήμιο Κρήτης)
- Georgelin Hervé (ΕΚΠΑ)
- Ηροδότου Κωνσταντίνος (ΕΚΠΑ)
- Καμάρα Αφροδίτη (ανεξάρτητη ερευνήτρια)
- Καραγκούννης Παναγιώτης (Πανεπιστήμιο του Manchester)
- Καρυδάκη Δανάη (ΕΚΠΑ)
- Κατρίνη Ελένη (Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο)
- Καφάογλου Ηλίας (ανεξάρτητος ερευνητής)
- Κεφαλάς Νικόλαος (Πάντειο Πανεπιστήμιο)
- Κιουσοπούλου Τόνια (ΕΚΠΑ)
- Κολοβός Ηλίας (Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών)
- Κουλούρη Χριστίνα (Πάντειο Πανεπιστήμιο)
- Κορνέβα Άννα (Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης)
- Κουλιάρη Χρύσα (Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης)
- Κουσουρή Δημήτρης (Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών)
- Κριτωτάκη Δέσπω (Ακαδημία Αθηνών)
- Κυραμαργίου Ελένη (Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών)
- Κυρούσης Κυριάκος (Πανεπιστήμιο Κολωνίας)
- Κωνσταντακοπούλου Χριστίνα (Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών)
- Κώρης Πέτρος (Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο)
- Κωστόπουλος Τάσος (Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας)
- Λαλιώτου Ιωάννα (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)
- Λάμπρου Αλέξανδρος (Πανεπιστήμιο Αιγαίου)
- Λαφαζάνη Όλγα (Πανεπιστήμιο Humboldt)
- Λιαλιούτη Τζένη (ΕΚΠΑ)
- Μανιτάκης Νικόλαος (ΕΚΠΑ)
- Μανουσάκης Βασίλης (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)
- Ματάλας Παρασκευάς (Πανεπιστήμιο Κρήτης)
- Μηλιώνης Παναγιώτης (Πανεπιστήμιο Αιγαίου)
- Μουρελάτος Διονύσης (ΕΚΠΑ)
- Μπαλτσιώτης Λάμπρος (Πάντειο Πανεπιστήμιο)
- Μπουλετή Έλενα (Πάντειο Πανεπιστήμιο)
- Ναξίδου Ελεονώρα (Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης)
- Νάσης Αντώνης (École des Hautes Études en Sciences Sociales/Πανεπιστήμιο Κρήτης)
- Νταλαχάνης Άγγελος (Centre National de la Recherche Scientifique)
- Παπαδόπουλος Γιάννης (Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο/Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας)
- Παπαζαφειροπούλου Αλεξία-Σοφία (Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο)
- Παπαθανασοπούλου Κυριακή (Πάντειο Πανεπιστήμιο)
- Παπιομίτογλου Απόστολος (Πανεπιστήμιο Κρήτης)
- Πίλουρη Σοφία (ΕΚΠΑ)
- Πλακωτός Γιώργος (Πανεπιστήμιο Αιγαίου)
- Πολύζος Κώστας (ΕΚΠΑ)
- Πρεβεζιάνος Δημήτρης (ΕΚΠΑ)
- Σαλβάνου Αιμιλία (Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο)
- Σαράφης Βαγγέλης (Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών)
- Σεργέζης Κώστας (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)
- Σιγάλας Νίκος (Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας)
- Σκαμαντζούρας Γιώργος (ΕΚΠΑ)
- Στογιαννίδης Γιάννης (Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής)
- Σφοίνη Αλεξάνδρα (Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών)
- Σωτηρίου Θανάσης (Ακαδημία Αθηνών/Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας)
- Ταμπάκης Κώστας (Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών)
- Τζανάτος Θεόδωρος (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)
- Τουργέλη Γιώτα (Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών)
- Τορτομάνη Κωνσταντίνα (Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης)
- Τριανταφύλλου Χρήστος (ΕΚΠΑ)
- Τύμπας Αριστοτέλης (ΕΚΠΑ)
- Φρέρης Λούκας (Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg)
- Χατζής Κωνσταντίνος (Πανεπιστήμιο Gustave Eiffel/École Nationale des Ponts et Chaussées)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πολυμέρης Βόγλης, Ελευθερία Ζέη, Τόνια Κιουσοπούλου, Ηλίας Κολοβός,
Χριστίνα Κωνσταντακοπούλου, Λάμπρος Μπαλτσιώτης, Άγγελος Νταλαχάνης,
Χρήστος Τριανταφύλλου

Η εκτύπωση του προγράμματος είναι ευγενική προσφορά των Εκδόσεων Αλεξάνδρεια